

УДК 330.3:332.1

Сідляренко Ю.В., Газукін Є.І. (Україна, Київ)

РОЗРАХУНОК ІНДИКАТОРІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУМСЬКОЇ І ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ

Всесвітня Конференція ООН з питань навколишнього природного середовища і розвитку ухвалила Декларацію та визнала концепцію сталого розвитку домінантною ідеологією цивілізації у XXI столітті [1].

Сталий соціально-економічний розвиток будь-якої країни означає таке функціонування її господарського комплексу, коли одночасно задовольняються зростаючі матеріальні і духовні потреби населення, забезпечується раціональне та екологічно безпечне господарювання і високоєфективне збалансоване використання природних ресурсів, створюються сприятливі умови для здоров'я людини, збереження і відтворення навколишнього природного середовища та природно-ресурсного потенціалу суспільного виробництва [1].

Врахування майбутнього впливу на довкілля на етапі планування політик, планів і програм розвитку не є законодавчо обов'язковим в Україні, на відміну від законодавства ЄС. Стратегією сталого розвитку України визначено цілі, напрями, пріоритети розвитку країни, а також показники досягнення цих цілей. Метою реформ визначено досягнення європейських стандартів життя та гідного місця України у світі [2].

Відмінності соціально-економічного розвитку Сумської і Харківської областей зумовлюють нерівномірне техногенне навантаження на навколишнє природне середовище.

Індекс сталого розвитку – це показник, який дозволяє судити про стан або зміни економічної, соціальної або екологічної змінної. Основною метою введення індексів є оцінка ситуації або події, для прогнозу розвитку ситуації, що склалася, і розробки її вирішення.

Одна з найповніших за охопленням систем індикаторів сталого розвитку розроблена Комісією ООН із сталого розвитку. Індикатори розбиті на основні групи:

- індикатори соціальних аспектів сталого розвитку (розроблене міжнародною організацією International Living);
- індикатори економічних аспектів сталого розвитку (розроблене організаторами Світового економічного Форуму);
- індикатори екологічних аспектів сталого (розраховуються за допомогою індексів ISI (Environmental Sustainability Index), EPI (Environmental Performance Index);
- індикатори інституційних аспектів сталого розвитку (розроблено департаментом ООН UNDESA) [3].

Після проведення розрахунків індикаторів сталого розвитку Сумської та Харківської областей, можна зробити висновки, що:

1. Соціальний показник сталого розвитку для Сумської області становить 0,425, а для Харківської – 0,506. І цей показник зменшився у порівнянні з минулими роками;
2. Екологічний показник сталого розвитку для Сумська область становить 0,249, для Харківської – 0,278. Показник також знизився у порівнянні з 2011-2012 роками;
3. Економічний показник сталого розвитку для Сумської області – 0,180, для Харківської – 0,476. Аналогічно знизився у порівнянні з попередніми роками;

Отже, індекс сталого розвитку для Сумської області складає 0,525, а у 2011 році він становив 0,844. Аналогічно для Харківської області показник становить у 2012 році 0,749, а у 2011 був 1,001.

Згідно отриманих даних можна зробити загальний висновок, що економічна, соціальна і екологічна ситуація для даних областей є не дуже стабільною. Це залежить від подій, які проходять на даній території, зменшується кількість виробництв, не стабільні доходи, соціальна нерівність та інші критерії, які забезпечують високий рівень якості і безпеки життя.

1. Стратегія державної екологічної політики України на період до 2020 року <http://www.menr.gov.ua/about/strategy>

2. Ю.В. Бойко Як забезпечити сталий розвиток України у третьому тисячолітті? Стратегічний підхід <http://uspishnaukraina.com.ua/nsa/240.html>

3. Україна в індикаторах сталого розвитку, Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку <http://wdc.org.ua/uk/services/ukraine-sd>